

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΙΟΥΝΙΟΥ 2019

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΡΩΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

ΘΕΜΑ Α1

- α) «Φεντερασιόν» : σελ. 46 «Η κατάσταση αυτή, της αδράνειας του εργατικού κινήματος, κρατησε...ιδεολογίας στη χώρα.»
- β) Ορεινοί : σελ. 77 «Μέσα στην εθνοσυνέλευση...και στους μικροκαλλιεργητές.»
- γ) ΕΑΠ: σελ. 153 & 156 «Η ελληνική κυβέρνηση, μπροστά στο... οριστική στέγαση.» & «Η ΕΑΠ λειτουργησε...απέναντι στους πρόσφυγες.»

ΘΕΜΑ Α2

- α) Σωστό
β) Λάθος
γ) Σωστό
δ) Σωστό
ε) Λάθος

ΘΕΜΑ Β1

- α) σελ. 50 : « Το Νοέμβριο του 1920 η φιλοσυμμαχική κυβέρνηση...δαπανηρό πόλεμο.»
& σελ. 96-97 : «Οι Φιλελεύθεροι προκήρυξαν εκλογές... ήττα.»
- β) σελ. 144 : «[...] το κόμμα των Φιλελευθέρων ηττήθηκε στις εκλογές και ο βασιλιάς Κωνσταντίνος επέστρεψε στην Ελλάδα. Αυτό έδωσε την αφορμή στους Συμμάχους να εκφράσουν καθαρότερα την αλλαγή της στάσης τους απέναντι στην Ελλάδα.»

ΘΕΜΑ Β2

- Σελ. 169 : «Οι πρόσφυγες είχαν ζήσει ... ελληνικής ταυτότητας.»

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

ΘΕΜΑ Γ1

Από την ύλη του σχολικού βιβλίου:

Σελ. 208 : «Το θετικό και αισιόδοξο κλίμα...ψυχολογία των Κρητών.»

Ως προς τις πηγές εκ των οποίων το πρώτο και δεύτερο κείμενο αποτελούν άμεσες και πρωτογενείς πηγές άντλησης ιστορικών δεδομένων , ενώ το τελευταίο απόσπασμα είναι έμμεσο και δευτερογενές:

1. Ασκείται έντονη κριτική στο πολιτειακό καθεστώς απο τον ίδιο τον Υπουργό Δικαιοσύνης , Ελ. Βενιζέλο , ως προς το βαθμό αυτονομίας που εν τέλει αποκτά το νησί. Ο Βενιζέλος ξεκαθαρίζει οτι οι Κρήτες δεν πρέπει να τρέφουν αυταπάτες αναφορικά με το ποιος πραγματικά διοικεί την Κρήτη.
(ΚΕΙΜΕΝΟ Α : «...επομένως κυριαρχία ασκούσι αι τέσσαρες Μεγάλες δυνάμεις...δεν κατέστησεν αυτονομίαν πραγματικήν...επηύξησε μόνον την αβεβαιότητα...»)
2. Γίνονται εμφανείς οι αντιδημοκρατικές και απολυταρχικές τάσεις του ύπατου Αρμοστή Γεωργίου, τάσεις , που ως γνωστόν , τον οδήγησαν σε πλήρη σύγκρουση με τον Ελ. Βενιζέλο κατά τη διεκδίκηση της ένωσης του νησιού με την Ελλάδα. Χαρακτηριστικά αναφέρεται η απέχθεια του Πρίγκιπα ως προς ένα συνταγματικό πολίτευμα.
(ΚΕΙΜΕΝΟ Β : «Δεν απέκρυπτε την αντιπάθειά του ... δεν αντιλαμβανόταν τίποτε άλλο απο την αυστηρή πειθαρχεία...»)
3. Προοιωνίζεται η σύγκρουση ως προς το ενωτικό ζήτημα των δυο ανδρών , Βενιζέλου και Γεωργίου, καθώς ο Γεώργιος εμφανίζεται να αποκρύπτει εσκεμμένα ή λόγω απειρίας τις σχετικές του ενέργειες, κάτι που ενισχύει τη δυσπιστία ως προς το πρόσωπο και τις ικανότητές του.
(ΚΕΙΜΕΝΟ Γ : «Η άγνοια του περιεχομένου ... δεν θεωρούσε αναγκαία την σχετική πληροφόρηση...κλίμα δυσπιστίας και καχυποψίας...»)

ΘΕΜΑ Δ1

Από την ύλη του σχολικού βιβλίου:

α) σελ. 31 : «Το 1830 οι υποδομές ... στην κατασκευή δρόμων).»

β) σελ 32 : «Η πύκνωση του οδικού...δικτύου.»

γ) σελ 32 : «Στους ανασταλτικούς παράγοντες ... τμήμα της χώρας.»

Ως προς τις πηγές:

1. Εξηγείται με τη βοήθεια των δεδομένων του πίνακα η μετ'εμποδίων ανάπτυξη του οδικού δικτύου κατα την περίοδο που μας ενδιαφέρει 1830-1870 , καθώς μέσα στα επόμενα χρόνια 1872-1892 το οδικό

δίκτυο αναπτύσσεται ραγδαία και πολλαπλασιάζονται τα χιλιόμετρα που καλύπτει, ενώ προγουμένως μετα βίας καλύπτει τα 502 χλμ.

2. Επισημαίνονται οι προσδοκίες για ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς και οι στόχοι των κυβερνήσεων Τρικούπη που εξυπηρετούνται από την διαμόρφωση σύγχρονου δικτύου συγκοινωνιών. Οι προκλήσεις που η ελληνική οικονομία αντιμετώπιζε λόγω των περιορισμών του οδικού δικτύου γίνονται φανερές από το μεγάλο κόστος των εμπορευμάτων που είχαν προορισμό την ύπαιθρο, και το γεγονός ότι πολλά λόγω του κόστους μεταφοράς δεν έφθαναν ποτέ στους προορισμούς τους.
(ΚΕΙΜΕΝΟ Β : *«Το πρώτο μέλημα του Τρικούπη ... τα δημητριακά σάπιζαν ή χαρίζονταν... Για να φθάσουν ως την Αθήνα ... η τιμή τους ανέβαινε στις 60 δραχμές. »*)
3. Τονίζεται η κακή κατάσταση του οδικού δικτύου και η αργή πρόοδος που σημείωνε η κατασκευή του. Επίσης γίνεται αντιληπτό ότι ουσιαστική εξέλιξη σημειώνεται στην οδοποιία από τις τρικουπικές και κυρίως τις μεταγενέστερες κυβερνήσεις που επενδύουν στον εκσυγχρονισμό της χώρας.
(ΚΕΙΜΕΝΟ Γ : *«Ως τον προχωρημένο 19^ο αι. ... Ασφαλώς η πολιτική Τρικούπη...έδωσε απτά αποτελέσματα... σε πνεύμα εκσυγχρονιστικό...»*)